

« nistrant, mandat sancta synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, ut distincto populo in certas propriasque parochias, unicuique suum perpetuum peculia remque parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, et a quo solo licite sacramenta suscipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. »

Hinc concludimus parociam esse portionem aliquam diœcesis, constantem ex fidelibus intra certos fines commorantibus, quæ sumum peculiarem sacerdotem habet a quo recipere debeat auxilia ad uniuscujusque salutem attinentia. Jus parochiale consistit in mutua atque reciproca necessitate quoad administrationem et receptionem sacramentorum, adeo ut parochus teneatur vi sui officii sacramenta administrare suis fidelibus, et vicissim fideles a suo presbytero sacramenta recipere debeant¹.

Hæc paucis elucidare convenit.

^{1º} Portio diœcesis... Communiter non consistit parœcia, ubi non est diœcesis canonice formata per erectionem sedis episcopalibus : hoc in casu formatur Congregatio fidelium sub regimine presbyteri, ut fit in pluribus districtibus quos regunt vicarii apostolici, seu Episcopi in partibus infidelium...

^{2º} Constans ex fidelibus intra certos fines commorantibus... Nisi ob peculiares rationes Episcopus recedendum duxerit, ad mentem concilii, ab ordine consueto, non attenditur, constituendo parœciam, ad personas et familias, sed ad loci limites, ut cœtus fidelium facilius adunetur sub manu sui pastoris, quod maxime prodest ab bonum regimen animarum.

^{3º} Habens peculiarem sacerdotem, qui sit proprius et ordinarius illius presbyter, juxta verba decreti Tridentini, suum peculiarem parochum assignent; quæ unicum pastorem

¹ Ecclesiæ Parochiales dicuntur *Baptismales*, quia consuetum est ut in illis solummodo conferatur baptismus, extra casum necessitatis; sed posteriori jure diceretur *Ecclesiam baptismalem* eam esse in qua erectum est *Baptisterium*. Porro, lege communis, Baptisterium non necessario erigitur in omnibus et solis Ecclesiis parochialibus. Cf. Bened. XIV, Inst. xcvi, n° 12.

SECTIO VII^a

DE PAROCHIS.

Postquam exposuimus quem ordinem Christus instituit ad regimen Ecclesiæ universalis et diœceseon, juvat perpendere quare ab Ecclesia provisum fuerit regimini spirituali fidelium qui per parœcias distribuuntur. Dicendum itaque nobis erit : 1° de statu et de diversis speciebus parœciarum ; 2° de nominatione et institutione parochorum ; 3° de illorum juribus et obligationibus ; 4° de vicariis parochialibus ; 5° demum de superioribus communitatum et de eleemosynariis, qui aliquid habent jurisdictionis parochialis¹.

ARTICULUS I. — DE NATURA ET DIVERSIS SPECIEBUS PARCECIARUM.

* 229. — I^o Quid sit parœcia, quid parochus?

I. Concilium Tridentinum sufficierenter indicat quid sit parœcia, in capite XIII° sessionis XXIV^a, cuius verba sunt attente ponderanda : « In his civitatibus ac locis ubi parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum rectores proprium populum quem regant, sed promiscue sacramenta petentibus admi-

¹ V. Titulum XXIX DE PAROCHIS ET ALIENIS PAROCHANIS, lib. III Decretarium. — Cf. Barbosa, *de Parochis*. — M. Lupi, *de Parochis ante annum millesimum*, 1 vol. in-4, an. 1788. — L. Nardi, *dei Parochi*, 2 vol. in-4, an. 1830. — J. Cornaro, *dei Parochi libri sette*.

eidem ecclesiæ præfici declarant. Idem statuerant olim plures textus juris veteris et Decretalium, ex quibus citare sufficiat cap. *Sicut*, 4, quæst. 2, caus. xxii; et cap. *Cum non ignores*, 15, DE PRÆBENDIS, lib. III, in quo Alexander III ad Episcopum rescripsit : « *Cum non ignores quod una Ecclesia unius esse debeat sacerdotis... Nos attendentes non esse conveniens ut idem Presbyter locum habeat in duabus Ecclesias, mandamus quatenus ipsum beneficio quod habet, facias manere contentum.* » Hujus decretalis sensus obvius est unam ecclesiam uni sacerdoti committendam fore, ac cavendum ne unus sacerdos plures similes ecclesias habeat.

4º *A quo recipere debeat auxilia...* scilicet instructionem et sacramenta. Parochianis jus tribuitur haec media salutis a suo peculiari presbytero requirendi ; quinimo ad illum recurrere tenentur, sensu infra exponendo, et cum limitationibus jure aut consuetudine inductis. Multipli proinde ratione parœcie discriminantur a confraternitatibus, quæ presbyterum cuius curæ committuntur non habent pro *pastore* ordinario qui jure proprio regat, sed tanquam delegatum ab Episcopo vel a Parocho ; nec ad illum recurrere tenentur ad susceptionem sacramentorum.

II. Data definitione parœciæ illoco concluditur quid sit Parochus : est nimirum presbyter ille peculiaris, qui sub regimine Episcopi, habet jure proprio officium docendi, pascendi et regendi plebem sibi commissam. *Vox Parochus* derivatur a græco παρούσιος (latine *incolo*), quia præficitur regimini spirituali incolarum loci. Dicitur etiam *Plebanus* a plebe quam regit ; *Curatus* a cura gregis ; *Rector* a regimine parœciæ. Usu consueto cohonestatur insuper titulo *Pastoris* parœciæ, quia plebem pascat pabulo doctrinæ christianæ, atque sacramentorum. Olim quidem soli Episcopi *pastores* nuncupabantur, aut saltem rarius in monumentis attributa videtur parochis illa denominatio. Hac tamen utitur Pontificale Romanum, juxta cuius præscriptum Episcopus in ultima allocutione ad synodum quæ ex Parochis præ-

cipue coalescit, sic habet : *Nos pastores vestri sumus ; vos autem pastores animarum vobis commissarum (Ordo ad Synodum).* Eadem denominatione Episcopos simul ac parochos designat concilium Tridentinum in cap. XII *Deref.*, sess. xxv, dum « *Hortatur omnes et singulos pro christiana charitate debitoque erga pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis et parochis... large subvenire ad Dei laudem, atque ad pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.* » Nulli igitur mirum videatur, si theologi, etiam sanioris doctrinæ, parochis tribuant titulum *pastoris*, quod et fecerunt concilia provincialia recens habita in Galliis, in provinciis fœderatis Americae, et in aliis regionibus, quæ parochos hortantur ut munus obeant *boni pastoris*, atque affectu paterno suscipiant vicarios quos in adjutorium *pastoralis officii* habuerint ; ipsos denique *pastores* dicunt, titulo singulari quo ab aliis sibi adjunctis sacerdotibus distinguuntur¹. Si seculo ultimo elapso quidam novatores hoc titulo abuti contati sint ad vindicandum jura quæ parochis non competunt, nullum hodierna die apparet periculum ne sub hac appellatione lateat error ; quamobrem nec affectare decet titulum *pastoris*, quia affectatio tituli olim in usitati aliquid suspectum forsitan haberet ; nec illum studiose rejicare, veluti male sonantem, nec fidei catholicæ convenientem. Nihil certe habet adversum fidei, et vere consentit cum officiis Parochi.

Parochus cuius definitionem et munia exposuimus, habet curam actualem animarum ; est vero alia classis parochorum qui aliquando dicuntur parochi *primitivi*, seu *principales*, et non habent nisi *habitualē curam* animarum, ut sunt capitula, monasteria, quibus annexitur titulus parochialis, adiecta conditione ut *cura actualis* exerceatur per vicarium, seu *perpetuum*, seu *amovibilem*, quod explicabitur in decursu.

¹ His verbis usa sunt concilia provincialium Tolosane, Bituricensis, Lugdunensis, Albensis ; item duo concilia i et iv provinciæ Baltimorensis, mox proferenda (nº 251).

250*. — II° Quotuplicis speciei distinguantur parochiæ?

Duplicis speciei sunt : aliae que dantur, canonica institutione, in titulum perpetuum ; aliae que rectori committuntur ad beneplacitum superioris revocabili quales sunt apud nos *Ecclesiæ succursales*⁴.

Jure communi Ecclesiæ parochiales rectori dantur in titulum perpetuum, et consequenter parochi sunt inamovibiles, eo sensu quod suo officio privari non possint, nisi aut sponte cedant, vel juridice deponantur. Ea quippe est conditio ordinaria officiorum ecclesiasticorum, juxta disciplinam a pluribus sæculis inductam, ut dentur possidenda modo permanenti; unde communiter dicitur a canonistis de natura esse beneficij sæcularis ut sit perpetuum. At, cum hæc non jure divino sed humano ita sint ordinata, canonistæ simul advertunt beneficia constiui posse *manualia* id est ad nutum superioris revocabilia, tum ob conditionem in fundatione positam, tum vi præscriptionis immemorabilis, tum vi indulti apostolici, aliove titulo legitimo. Nihil proinde repugnat ex parte principiorum generalium juris canonici, quin dentur officia ecclesiastica ad nutum revocabilia.

Reliquum est ut expendamus utrum aliquid obstet ex parte sanctionum canonicarum particularium pro officiis quibus annexitur cura animarum, speciatim pro officiis parochialibus, ne committantur titulo ad nutum revocabili. Itaque :

251. — III° Utrum jure canonico vetitum sit committere officia quibus annexa est cura animarum, præsertim parochialia, Rectori ad nutum superioris revocabili ?

Respondendum negative. Tametsi communiter Ecclesiæ parochiales habeant titulum quo perpetuitas ministerii asseritur,

⁴ *Succursales* olim dicebantur capellæ vicariales. « La Succursale, ait Durand de Maillane, est une église dans laquelle on fait le service paroissial pour la commodité des habitants trop éloignés de la paroisse. On a employé le mot de succursale, parce que cette nouvelle église est d'un grand secours pour la paroisse, ou plutôt pour les habitants. » *Dictionnaire du Droit canonique*, v^e *Succursale*.

nihil tamen est absolutum in hac parte, sive attendatur ad proxim Ecclesiæ, sive ad illius leges.

1° Et quidem si de praxi agitur, hæc notanda veniunt de beneficiis regularibus, de Ecclesiis unitis capitulo, demum de statu presenti Ecclesiarum Americæ septentrionalis.

Beneficia parochialia que regularibus committuntur, sunt manualia ; unde regulares Ecclesiarum regimini præpositi, possunt a suo superiore amoveri, quin serventur regulæ judiciales, ita requirente disciplina ordinum religiosorum, ut servetur bonum obedientiæ.

Ita provisum eliam fuit pro pluribus beneficiis parochialibus sæcularibus, quorum alia Sedibus Episcopali bus, alia capitulis cathedralibus, Ecclesiis collegiatis, erant unita. Sanchez testatur plures fuisse in Hispania rectores amovibles ad nutum Episcoporum, qui soli reputabantur parochi in sua diœcesi. Eundem modum retinuisse Episcopos cujusdam diecesis Italie usque ad annum 1841, refertur in *Thesauro resolutiōnum S. Congregationis concilii*. Numerosa fuere capitula que curam ut aiunt *habituellem* parochiæ sibi reservando, administrationem committebant vicariis amovilibus. Concilium Tridentinum non improbat hunc rerum statum, sed tantummodo Episcopis facultatem tribuit providendi per vicarios *etiam perpetuos*, si id magis expedire visum ipsis fuerit. Porro, quovis nomine donarentur sacerdotes qui obtinebant regimen harum Ecclesiarum, sive dicerentur vicarii, sive parochi substituti, sive parochi ad nutum revocabiles, habebant re ipsa curam animarum atque omne officium parochiale; nec a Parochis proprie dictis differebant, nisi nomine, quibusdam privilegiis honorificis et inamovibilitate.

In provinciis fœderatis Americæ, unum solummodo beneficium parochiale erectum cognoscimus, nempe in civitate Neo-Aurelia ; aliae omnes Ecclesiæ quas *missiones*, seu *Congregatiōnes* vocant, committuntur uni pastori, cui plures alii sacerdotes, si opus fuerit, in auxilium adjunguntur, jure

servato Episcopis, pastorem, ejusve adjutores inde *revocandi, prout in Domino judicaverint*; quemadmodum in can. 1 et 4 concilii Baltimorensis ⁱ et ^{iv} declaratur. — Ergo si ad primum Ecclesie attendatur, concludendum est curam animarum demandari posse officio ad nutum revocabili.

2º Idem dicendum nobis videtur, si attente inspiciantur leges canonicae de erectione parochiarum. Unica lex in hac materia profertur, nempe decretum Concilii Tridentini supra allatum, in quo mandatur Episcopis, ut distincto populo in certas propriasque parochias *unicuique suum perpetuum, peculiaremque parochum assignent*; variae enim decisiones quae ex Decretalibus citantur, non tam legem constituunt, quam quæstiones propositas resolvunt in hypothesi beneficii parochialis modo communi constituti. Sedulo autem advertendum est concilium verbis allatis immediate hæc subjecisse : *aut utiliori alio modo, prout qualitas loci exegerit, provideant*; quæ sensu obvio significant Episcopum non ita obligari ad assignandum parochum perpetuum, ut non valeat, alio modo quem utiliorem judicaverit, v. g. assignando parochum ad nutum revocabilem, providere. « Concilium, ait Pignatelli, non præcise arcat Episcopos ad institutionem parochi perpetui, adeo ut non possint alio modo utiliori providere; loquitur enim alternative in hæc verba : *aut alio utiliori modo*, per quam alternativam *aut*, dat electionem Episcopis. Suum assertum pluribus argumentis confirmat, et tandem concludit : « Constat igitur nullo modo « repugnare, attenta Concilii Tridentini dispositione, quominus « animarum cura per curatos, aut vicarios amovibiles exerceatur. » (Tom. IX, *Consult.* cxliii, n° 5, 21.) Unum voluit concilium, ne cura animarum exerceretur per sacerdotes mercenarios et veluti conductios, qui pro mero arbitrio Patronorum amoverentur; sed illius disciplina plene consentit cum praxi preficiendi sacerdotem, qui indefinito tempore ministerium obeat, usquedum Episcopus, pro suo prudenti arbitrio, removendum vel alio mittendum existimaverit. Qui hocce

modo deputatur, non habet quidem titulum proprie dictum, qualis communiter supponitur titulus parochialis; sed habet vere exercitum officii pastoralis, quod easdem fere prærogativas confert quam titulus parochialis. Habet etiam stabilitatem in eodem officio necessariam, cum Episcopus illum non amoveat nisi ob gravem causam.

Jure igitur ac merito Card. Goussset dicere potuit in litteris infra citandis : « Il n'existe aucune loi émanée de l'autorité de l'Église, aucun décret canonique, aucune constitution apostolique, qui rende inamovibles tous les prêtres qui ont charge d'âmes, ou qui ont, en vertu d'une institution épiscopale, la direction et l'administration d'une paroisse. »

232. — IVº *Utrum legitimus sit status ecclesiarum succursalium Galliæ?*

Nonnulli rectores ecclesiarum succursalium, aliqui scriptores, sed pauci numero, controversias excitare tentaverunt in Galliis de statu disciplinæ apud nos constitutæ a tempore concordati¹. Illos temeritatis arguerunt atque improbaverunt concilia provincilia nuper in Galliis celebrata, ex quibus duo aut tria citare sufficiat. « Improbat synodus (Auscitanæ pro vincice) eos qui succursalistarum amovibilitatem tanquam illegitimam vituperant; declaratque eam ordinationi divinæ non adversari, nec a sancta Ecclesia reprobari... Præsentem hunc regiminis ecclesiastici ordinem, quamvis regimini a pluribus ante sæculis vigenti dissimilem, nihil tamen, aut menti Ecclesiæ, aut ministerii sacri naturæ, habere contra-

¹ Anno 1839 prodixit in diocesi Vivariensi liber sub eo titulo, *De l'état actuel du clergé en France*, in quo impugnabatur amovibilitas succusalistarum. — Easdem opiniones, cum aliis pluribus, propugnavit an. 1844-5, diarium *le Bien social*, quod D. Affre, archiepiscopus Parisiensis, condonavit in mandato 26 maii an. 1845, *Mandement portant condamnation d'un recueil périodique qui a pour titre, le Bien social*. Multa de eadem quæstione amovibilitatis succusalistarum inserta sunt in collectionibus, *Mélanges théologiques*, par des Ecclesiastiques belges, Liège, 1853.—*Revue théologique*, par une société de prêtres belges et français, I^e et IVe série, 1856, 1859.

« rium censet et declarat synodus (Avenionensis), cum ille, tum in primis sæculis, tum variis postea temporibus reapse floruerit. — Hanc disciplinam, aiunt Patres concilii Turonensis, quæ tot indubie salutaria et perutilia rectæ diœceseon administrati, animarum bono, ipsiusque cleri ac religionis honori consecaria habuit, et eliam nunc habet, legitimam declaramus... Synodus itaque improbat eos omnes qui in contemptum non solum auctoritatis Episcoporum, sed et Sedis Apostolicæ, hunc præsentem statum, juris communis eversivum et sacris canonibus prorsus contrarium, asserere non dubitant. »

Dicendum est igitur Episcopos ordinavisse statum Ecclesiarum, qualis est hodie, ex causis gravissimis, ad mentem Concilii Tridentini, cum legitime præsumpto consensu Romani Pontificis; hanc ordinationem fuisse sufficienti consuetudine firmatam; et tandem a Sancta Sede approbatam.

1º Gravissimis causis inducti fuerunt Episcopi ad constitendum statum Ecclesiarum, cum rectoribus ad nutum revocabilibus. Ex concordati articulo IX, circumscriptio parochiarum effectum suum sortiri non debuit antequam accesserit consensus Gubernii civilis: Gubernium autem statuit unicam fore parochiam, cum jure inamovibilitatis per singulos districtus (*cantons, justices de paix*). Ergo necesse fuit ut Episcopi, vel unum solum pastorem constituerent qui suam jurisdictionem parochiale haberet in omnem districtum, plura civitates et oppida complecentem; vel formarent, præter unam præcipuam parochiam, alias ecclesias succursales intra ambitum ejusdem districtus, quibus præficerent presbyteros cum cura animarum, ad nutum amovibili. Atqui constitutio unius parochiæ, cum unico pastore per omnem districtum, gravissima incommoda induisset, in detrimentum animarum, ut nemo non videt; ergo moraliter necessarium fuit, ut Episcopi alia via providerent. — Altero sub respectu, hæc succursalium ordinatio maxime conveniebat statui Ecclesie Galliarum, et nullatenus

opportunum fuisset instituere parochos inamovibiles in singulis Ecclesiis. Nam ex presbyteris quos Episcopi deputare cogebantur ad curam animarum, alii erant recens conversi a schismate ad unitatem catholicam, alii vixerant hactenus in Congregationibus religiosis absque ullo experimento regiminis parochiarum, alii sacris ordinibus initiati fuerant, ob temporum necessitates, in sacra disciplina haud sufficienter informati. Quomodo igitur Episcopi prudenter illis commisissent officium perpetuum cum titulo inamovibili? Ergo provida ratione Antistites nostri consuluerunt regimini diœceseon, per institutionem ecclesiarum succursalium.

2º Episcopi statum suarum diœceseon in regimine succursalium ordinaverunt ad mentem concilii Tridentini, et cum consensu legitime præsumpto S. Pontificis.

Vidimus supra concilium Tridentinum facultatem dedita instituendi vicarios perpetuos vel amovibiles, in parochiis unitis capitolis, prout magis expedire in Domino judicaverint, et quoad erectionem novarum parochiarum nihil absolutum prescrisperent, sed alternativam dedita vel assignandi peculiarem et perpetuum sacerdotem cum limitibus certis parochiæ, vel alio utiliori modo providendi; ergo potuerunt ad mentem concilii instituere in singulis districtibus unam parochiam, et plures succursales, cum cura animarum, siquidem id, omnibus attentis, erat certe magis expediens.

Adfuit simul consensus legitime præsumptus S. Pontificis. Objici quidem potest Episcopos delegatos fuisse auctoritate apostolica, pro erectione et circumscriptione novarum parochiarum loco priorum quæ suppressæ erant, non vero pro erectione succursalium, quarum alia est conditio. Verum animadvertere est S. Pontificem ante omnia voluisse ut Episcopi scopum præcipuum attingerent et rationem temporis haberent, formam parochiarum eligendo quæ moraliter possibilis erat, in temporum adjunctis, et quibus sufficienter provideretur utilitati animarum. Tales sunt ecclesiæ succursales, quorum incolæ eadem omnino

auxilia salutis habent, quam incolae parochiarum proprie dicitarum. Adjiciemus Cardinalem Legatum, sub cuius oculis, hæc rerum ordinatio facta est, illam tacite approbavisse, dum nihil dixit aut fecit unde Episcopi suspicari possent se excessisse limites sui mandati. Concilium Avenionense observavit amovibilitatem deservientium nullo modo redargui in reclamationibus Cardinalis contra *articulos organicos*; et concilium Turonense dixit « hanc disciplinam fuisse inductam in Galliis assentiente « summo Pontifice. » (Conc. Aven. tit. VI, cap. vi. Turon. Decret. de Parochis.)

3º Consuetudo firmavit statum succursalium Ecclesiarum cum a tempore concordati ad ætatem præsentem fuerit constanter observata praxis eas conferendi rectori ad nutum amovibili. Quæ canonistæ afferunt de necessitate consuetudinis immemorabilis ad inducendam manualitatem beneficij olim perpetui, locum non habent, ubi officia erecta sunt in ipsa fundatione cum conditione amovibilitatis.

4º Hæc omnium animis insita erant, et si paucissimos excipias, omnes legitimam reputabant institutionem de qua agitur quando, anno 1845, quæstione proposita ab Episcopo Leodiensi Sanctæ Sedi, de praxi Episcoporum qui « jurisdictionem pro cura animarum conferre solent ad nutum revocabilem, rectoribus Ecclesiarum quæ dicuntur succursales : » ipsi responsum fuit a Cardinali Præfecto S. Congregationis, ex Audientia Sanctissimi : « Sanctissimus, universa rei ratione « mature perpensa, gravibusque ex causis animum suum moventibus, benigne annuit, ut in regimine ecclesiarum succursalium, de quibus agitur, nulla immutatio fiat, donec aliter « a Sancta Apostolica Sede aliter statutum fuerit. » Nonnulli ex verbis, *benigne annuit*, concludendum voluerunt Gregorium XVI hoc suo responso dedisse apostolica auctoritate dispensationem super jure communi, ad legitimandum statum succursalium qui hactenus fuerat vitiosus atque invalide constitutus, quatenus contrarius canonibus. Cum vero Episcopus exposuerit

in suo libello, quod « Episcopi hac rectores revocandi vel « transferendi auctoritate haud frequenter, et nonnisi prudenter « ac paterne uti solent; adeo ut sacri ministerii stabilitati, « quantum fieri potest in hisce rerum adjunctis, satis consultum « videatur, » aliam deducunt conclusionem, esse totidem conditiones raro, prudenter, paterne, quarum si una desit, dispensationem locum non habere, et amotionem deservitoris, impugnari posse ut invalidam, defectu juris in Episcopo. Nec interpretationem, nec conclusiones ex illa deductas admittimus; quanquam ultiro fateamur, amotiones succursalium, non secus ac alios actus jurisdictionis, qui magis referunt ad bonum animarum, fieri debere prudenter et paterne, de quo quæstionem movere insulsum foret.

Non arbitramur Gregorium XVI intendisse dare dispensationem super jure communi, quæ statum omnium Ecclesiarum Belgiae et Galliae afficeret, atque ex invalide constituto legitimum redderet, per simplex responsum, suo nomine a Præfecto Congregationis datum Episcopo Leodiensi, quod nec authenticè promulgatum fuit, nec ullam formam decreti generalis induit. Multo verisimilius videtur, S. Pontificem, statum rerum considerando, et graves rationes quibus fundatus erat, voluisse ut in diecesi Leodiensi retineretur, non obstantibus quorumdam reclamationibus qui mutationem disciplinæ promovere studebant. Exinde, ob paritatem rationum, idem alibi observari voluit, et sic indueta fuit jurisprudentia curiæ Romanæ quæ Sanctæ Sedi reservat quæstionem de amovibilitate succursalium, uti declaratum fuit nomine SS. Pii IX Episcopo Ebroicensi, an. 1864, et Archiepiscopo Avenionensi anno 1866. Eam ob causam, cum synodus provinciæ Remensis, habita anno 1849, decretum condidisset de augendo numero parochorum inamovibilium, S. Congregatio ab hujus decreti executione supersedendum duxit.

Causa proinde amovibilitatis succursalium reponitur inter causas majores Sanctæ Sedi reservatas, quia est majoris mo-

menti ut Episcopus singularis sibi assumat, aut etiam concilium unius provinciae, disciplinam immutare. Immutari quidem non posset sine consensu Gubernii, ex art. IX concordati anni 1801, et parum probabile est gubernium civile illam esse approbaturum. Addere possumus communem esse Episcopis Galliae sententiam, quam concilium Burdigalense an. 1850, his terminis exposuit : « *Synodus hanc disciplinam hisce nostrorum temporum angustiis et necessitatibus omnino congruam esse existimat.* » Ergo etiamsi Sancta Sedes id non expresse sibi reservasset, nihil innovandum fuisse donec ipsa praesentem statum rerum immutaverit¹.

5º Concludendum est illos certe errare qui hodierna etate scribere præsumperunt Episcopos non posse succursalistam ab officio removere, *quin* intercesserit causa gravissima quae sufficiens judicaretur, si *causa* judicata fuisse in foro contentioso, ad pronuntiadam et *infligendam* pœnam privationis beneficii. Episcopus valet amovere succursalistam, quando et quoties, re coram Deo mature *pensata* cum adjunctis, arbitratur bono Ecclesiarum vere expedire *ut* amotio fiat; nec datur appellatio ab eo actu, qui stat *intra limites* jurisdictionis voluntariae et sapientis administrationis.

6º Tandem concludemus rectores ecclesiarum succursalium habere eamdem jurisdictionem quam cæteri parochi, nec ab illis alia ratione distingui *quam* amovibilitate ab officio. Illorum etenim officium agnoscitur a jure, vi saltem consuetudinis inducte. Omnes a tempore concordati habuerunt succursalistam ut proprium sacerdotem quoad sacramentorum dispensationem et regimen ecclesiæ ipsi demandatae. Succursalista est independens a parocho titulari, suo *nomine* munere fungitur; *quoniam* etiam ille Parochus nullam functionem exercere potest in iisdem ecclesiis absque licentia *rectoris*. Sancta Sedes de illa ordinatione parochiarum *consulta*, respondit nihil immutandum,

¹ Cf. *Lettre pastorale et Mandement de S. Ém. le card. Gousset, au sujet d'un libelle intitulé..., 1 mai 1865.*

nisi ipsamet deinceps aliter statuerit; ergo nihil deest, quomodo rectores succursalium potantur eadem jurisdictione quam alii parochi qui titulares dicuntur.

Hæc dicta sint salvo iudicio S. Pontificis, qui causam sibi reservavit, et cuius supremæ auctoritati, in ea re, sicut in cæteris omnibus, nostros sensus filiali obsequio submittimus.

253. — IIIº *Utrum jure divino, vel ecclesiastico, parochi sint instituti?*

Facultas Parisiensis olim tenebat parochos esse in Ecclesia Prælatos minores ex primaria Christi institutione, quod sic exposuit Bossuet : « *Mens Facultatis non est institutum a Christo ut parochi sint eo ritu quem nunc Ecclesia servat, in paroecias distributi; id enim pertinet ad illam limitatio nem quam a Papa esse et ab Ecclesia, ipsa Facultas docuit; sed omnino a Christo esse id quod ad primariam hujus ordinis institutionem pertinet, scilicet ut ille sit in Ecclesia necessarius; et secundo loco sub Episcopis jurisdictionem exerceat, quam cum exercet, non ab alio quam a Christo, secundum canones et prescripta Episcoporum, exercendam accipiat.* » (*Defensio cler. Gall., lib. VIII, cap. xiv.*)

Quo melius appareat status quæstionis, prænotare oportet in quo Theologi consentiant, et de quo inter se disputent. Omnes admittunt 1º Christum instituisse, cum episcopatu, secundum ordinem sacerdotum, qui habent functiones presbyteratni annexas; 2º parochos non esse, juxta præsentem ecclesiarum disciplinam, mere vicarios Episcopi, sed pastores ordinarios et immediatos; 3º demum jurisdictionem qua pastores ordinarii constituuntur, non impedit quoniam Episcopus sit etiam pastor ordinarius et immediatus omnium diocesanorum. Si qui olim aliter opinati sint, deseruntur, quia falsum erroneousque fuit illorum systema.

Hæc cum ita sint, controversia movetur utrum Christus ordinem sacerdotalem instituerit ut essent sacerdotes cum jurisdictione pastorali ordinaria in gregem sibi commissum, secun-

dum modum quem Ecclesia determinaverit; an e contra Christus nihil ea de re statuerit, dimissa Ecclesiæ omnimoda libertate ordinandi, pro sua sapientia, ut sacerdotes curam animarum habeant, tanquam simplices delegati Episcopi, titulo vicario in partem sollicitudinis vocati, vel uti pastores ordinarii. Si prius dicatur, parochi erunt jure divino; si posterius, erunt jure humano.

Theologi Facultatis Parisiensis partem primam sustinuerunt, quia juxta illos 1º institutio parochiarum est moraliter necessaria ad regimen ecclesiarum; 2º constanter viguit ex quo Ecclesia obtinuit extensionem quam Christus promiserat. Multiplicatis scilicet per civitates et vicos fidelibus, moraliter necessarium fuit constitui secundi ordinis sacerdotes, qui habent pastoralem jurisdictionem in portionem gregis, sub auctoritate Episcopi, cum officio docendi, et sacramenta administrandi: male provideretur his necessitatibus per commissiones temporales. Quod vero officium pastorale fuerit ita ordinatum probare contendunt. Fatentur non apparere in prioribus saeculis parochias constitutas, quia pauci erant fideles in vicis, unde unus Episcopus custodiae gregis sufficiebat eum suo presbyterio et diaconis; sed crescente numero fidelium erectae sunt parochiae cum suo peculiari presbytero; unde concilium Sardicense statuit quod « licentia non est danda ordinandi Episcopum aut in vico aliquo, aut in modica civitate, cui sufficit unus presbyter, quia necesse non est ibi Episcopum fieri, ne vilescat nomen Episcopi et auctoritas. » Can. vi. Ab eo tempore Episcopi consueverunt praeficere in agris, in pagis et minoribus urbibus, sacerdotem qui curam haberet animarum, et licet diverso modo instituti fuerint parochi, et limitatae parochiae, haec institutio ubique obtinuit. Igitur, etsi ab initio non extiterit ordo pastorum secundi ordinis, nihilominus presumendum est Christum voluisse hunc ordinem cum pastorali jurisdictione constitui, quando id postulaverit necessitas. « Ut gradus aliquis sit divinae institutionis, ait Collet, necesse non est ut a Christo cuiquam de facto col-

« latus sit; alioquin humana esset institutio diaconorum; sed neque necessarium est ut ab apostolis cuiquam collatus sit, alioquin si nulla extisset occasio diaconos instituendi, nisi post Apostolorum mortem, diaconalis ordo esset ritus mere ecclesiasticus. Ergo ut parochi de jure divino censeantur, satis est ut extiterit lex divina de eisdem constituendis cum id exigeret Ecclesiae utilitas; proinde citior aut tardior eorum constitutio nihil probat¹. »

Alii Theologi propugnant sententiam contrariam, quæ est communis apud canonistas, et fundatur: 1º ipsam auctoritate tot Doctorum diversarum scholarum qui in idem consentiunt; 2º novitate sententiae Parisiensium quæ inaudita fuisse videtur ante saeculum decimum quintum; licet enim multi veteres locuti fuerint cum magna laude de presbyteris, quos sanctus Thomas vocat « minores principes Ecclesie, qui tenent locum septuaginta duorum discipulorum Christi » (m^o, quæst. LXVII, art. 2 ad 2), quod de parochis proprie intelligendum venit; non dicunt tamen horum presbyterorum ordinem fuisse divina ordinatione constitutum. Quando dixerunt Parochos esse discipulorum Christi successores, id non nisi lato sensu intelligebant. 5º Officium parochorum est plebem edocere doctrinam christianam, administrare sacramenta Baptismi, Eucharistie, Pœnitentie et Extremæ Unctionis, atque tandem regimini paroeciae providere: porro ex dictis in discursu de Episcopis, juxta veterum Patrum traditionem, haec ita sunt divina ordinatione propria Episcoporum in sua diœcesi, ut nullus alius sacerdos baptizare valeat, nec absolvere, nec sacrum facere, seu divinam Eucharistiam celebrare, nisi jussu Episcopi. Id testantur Epistola S. Ignatii Martyris, scripta S. Augustini, liber Constitutionum apostolicarum²; « unde venit, ait S. Hie-

¹ Collet, tr. de Ordine, part. II, cap. v. — Conf. d'Angers, sur les Etats, IVe Conf., 1re quest. sur la Hiérarchie, m^o Conf. — Habert, de Ordine. — Cornaro, lib. VI.

² Cf. la Luzerne, Droits des Évêques, diss. II, chap. II et III. — Devoti, lib. I, t. III, sect. X, n° 87. — L. Nardi, tom. I, cap. XII.

« ronymus (*Dialogus contra Luciferianos*) ut sine Episcopi ius-
sione, neque presbyter, nec diaconus jus habeant baptizandi. » Ergo simplices presbyteri, quocumque titulo advocentur in ministerium sacerum prædicationis, sacramentorum dispensationis, et regiminis, jure humano id consequuntur ut vicem Episcopi suppleant, atque in illius locum administrent.

254. — Secundam sententiam, quæ sicut Doctorum auctoritate, ita rationum momentis fulcitur præ altera, ultiro amplectimur. Ut vero ostendatur quam parvi referat ad præxim controversia de origine officii parochorum, notare sufficit triplicem veluti fontem esse jurisdictionis parochialis, et hanc jurisdictionem remanere in omni gradu subordinatam et dependentem. 1º Parochus a Christo habet, quatenus presbyter, potestatem radicalem offerendi sacrificium, sacramenta administrandi fidelibus, docendi, etc.; que in ipsa sacra ordinatione collata sunt. 2º Ex jure communi habet prærogativas quas canones titulo parochiali annexas fore statuerunt, et quas immutare Episcopus non potest. Episcopus non potest efficere ut parochus rite institutus, et nulla censura legitime impeditus, non sit pastor ordinarius cum jure munia pastoralia obeundi; nec etiam potest adeo imminuere, reservationibus et aliis limitationibus, illius jurisdictionem ut fere inanis remaneat, ut notat Benedictus XIV, *de Synodo*, lib. V, cap. iv, n° 5. 3º Ab ipso Episcopo habet suum titulum seu institutionem, quæ illum particularis parochiae pastorem constituit.

Admissa canonica origine jurisdictionis pastoralis, et subordinatione debita auctoritati episcopali, providetur simul unitatiregiminis, et dignitati instituti parochialis, quod etsi jure humano, non divino, innitatur, est tamen summi momenti ad sapientem administrationem Ecclesiarum et bonum spirituale fidelium. Felices existimamus Ecclesias in quibus istud saluberrimum institutum in tota sua integritate permanet.

ARTICULUS II. — DE NOMINATIONE PAROCHORUM¹.

255. — Iº Cuinam competit jus nominandi et instituendi parochos?

Collatio beneficiorum parochialium lege communi pertinet ad Episcopum, salvo jure S. Pontificis cui per regulas Cancelleriae reservantur multa beneficia, et salvis insuper prærogatis vis patronorum, quando parochiæ sub patronatu constituuntur.

Reservationes in favorem S. Pontificis pro beneficiis parochialibus apud nos non subsistunt, quandoquidem art. x Concordati fert: *Episcopi ad parœcias nominabunt, nec personas eligent nisi gubernio acceptas*, quod sensu obvio verborum et ad mentem contrahentium significat Episcopis dimitti collationem omnium parochiarum, exelusa quavis reservatione. Ita servatum fuit a tempore Concordati. Nullum aliunde superest in Galliis vestigium patronatus in materia beneficiali, si excipiatis capitulum Sancti Dionysii recens canonice erectum; quamobrem, sub ultiro respectu, Episcopus liberam habet collationem beneficiorum parochialium, servatis servandis in electione parochorum.

256. — IIº Quid jure præscriptum sit circa nominationem parochorum?

I. Episcopis opus semper fuit magna cum maturitate procedere in promovendo clericos ad officia publica, quibus præsertim annexa est cura animarum. A primæva ætate mos invaluit ut nec ad sacras ordinationes, nec ad officium quodecumque gravis momenti aliquem promoverent aliter quam collatis consiliis suorum fratrum, sacerdotum nempe quibus presbyterium formabatur: unde sæculis subsequentibus, capitulo cathedrali in locum veteris presbyterii susfecto, Alexander III Patriarcham

¹ De erectione atque divisione parochiarum tractabitur in III^a parte, ubi de *Beneficiis*.

Hierosolymitanum monebat ne « sine consilio fratrum suorum canonicorum, Abbates, et Abbatissas, et alias ecclesiasticas personas institueret. » (Cap. *Novit*, 4, DE HIS QUÆ FIUNT A PRÆLATO SINE...) lib. III Decret.) Concilium Tridentinum pro visum voluit, ad mentem hujus disciplinae, prudenti nominationi parochorum, per institutum prævium concursum quo de qualitatibus promovendorum accurata fieret inquisitio. Hæc igitur præscripsit :

« Cum parochialis ecclesiae vacatio contigerit... Episcopus intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo prescribent dum, idoneos aliquot clericos ad regendam ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cuiuslibet ætate, moribus et sufficientia, fieri diligens inquisitio. Et si Episcopo, aut Synodo provinciali, pro regionis more, videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive, eo impedito, ab ejus vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus quam tribus; quorum votis, si pares aut singulares fuerint, accedere posse Episcopum, vel vicarius, quibus magis videbitur... Peracto deinde examine renuntientur quotcumque ab his idœni judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, et aliis rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam opportunis. Ex hisque Episcopus eum eligat quem ceteris magis idoneum judicaverit; atque illi et non alteri collatio Ecclesiae ab eo fiat ad quem spectabit eam conferre. » (Decret. sess. xxiv, cap. xviii.) SS. Pontifices et præsertim Bened. XIV, Const. *Cum illud*, 1742, multa sanxerunt ad promoveandam accuratam observantiam hujus decreti; quæ simul cum variis dispositionibus concilio statutis, summatis referemus.

1º Episcopus, habita notitia vacationis ecclesiae parochialis, deputat statim, si opus fuerit, vicarium, cum congrua fructuum

assignatione, ad parœciae onera sustinenda donec de novo rectore provisum sit.

2º Edicto intimatur concursus et præfigitur terminus decem, vel ad summum viginti dierum, intra quem cancellario Episcopi, vel alteri ad id deputato, concurrentium nomina et qualitates communicabuntur. Licitum cuique est clericum quem aptum presumit, etiamsi extraneum, proponere, modo id fiat intra tempus præfixum, quo transacto non admittuntur novi candidati.

3º Die ad concursum constituto, omnes concurrentes simul idem conclave ingrediuntur, e quo egredi non licet donec confecerint intra tempus assignatum, exhibuerintque responsa casuum propositorum, scripta latine, sua manu subscripta, et oratiunculam idiomate vernaculo super textu Evangelii ipsis æque tradito.

4º Examen concurrentium instituitur, tum super doctrina, tum super moribus, prudentia, experientia sacri ministerii, aliisque omnibus dotibus necessariis ad exercendum curam animarum. Judices autem sunt examinatores synodales ad minus tres numero, quorum votis, si pares aut singulares fuerint, poterit Episcopus accedere quibus magis videbitur. Si anno decurrente quidam ex designatis examinatoribus in synodo mortui sint, vel e diœcesi se subduxerint, adeo ut non supersit integer numerus senarius examinatorum, Episcopus poterit alios in mortuorum vel absentium locum substituere, cum approbatione capituli, sed ad annum duntaxat a postrema Synodo ad aliam quæ post annum habenda esset desfluentem. Anno expleto cessat officium examinatorum subrogatorum; quapropter tenetur Episcopus, vel novam synodus cogere, vel facultatem postulare a S. Congregatione Concilii novos examinatores extra synodum deputandi ¹.

5º Episcopus non tenetur illum eligere inter concurrentes quem examinatores dignorem existimaverint, sed quem ipse dignorem præ ceteris judicat, ex his qui renuntiati sunt idonei

¹ Bened. XIV, *de Synodo*, lib. IV, cap. vii, n° 7-9.

ad officium parochiale. Si Episcopus, ob causam gravem sibi notam, quam sine incommodo revelare nequeat, nullum elegerit ex iis quos examinatores idoneos judicaverunt, alterique officium contulerit, causam, datis secreto litteris, judici apud quem appellatum fuerit, vel Praefecto S. Congregationis aperiet, et multum desertur Prælati judicio, utpote Pastoris qui veluti in specula constitutus, oves suas melius cognoscere debet. (*Cum illud, § 44, 16.*)

6º Conceditur illi qui inter concurrentes officium non obtinuit, appellare ad superiorem, a mala relatione examinatorum, vel a violatis regulis concursus, vel demum ab irrationabili judicio Episcopi; sed servatis servandis, scilicet : 1º ut appellatio interponatur intra decem dies a die collationis; 2º ut judex ad quem fit appellatio, pronuntiet juxta acta concursus ad idipsum transmittenda clausa et obsignata, nullo admisso novo documento scientiae ejuscumque generis post concursum confecto; 3º ut interveniente sententia judicis conformi preelectioni factæ ab Ordinario, non possit ulterius provocari. Si vero sententia sit contraria, alter ab ordinario electus appellare potest, retenta interim parochialis beneficii possessione. (*De Synodo, lib. IV, cap. vii.*)

257. — II. Lex Tridentina concursus quasdam patitur exceptiones, alias jure expressas, alias in communi jurisprudentia admissas. Nimurum : 1º non fit concursus pro parochiis manubibus, quales sunt apud nos ecclesiæ succursales; ipsa amovibilitas ad nutum male conveniret cum jure per concursum quæsito; 2º omitti etiam potest in casu quo adeo exigui sunt redditus ut non ferant totius operam examinis, item cum nemo est qui se examini subjici curet, vel tandem pertimescit Episcopus rixas et tumultus ob partium dissidia; 3º quando parochia constituitur sub patronatu laicorum, non fit concursus; atamen clericus præsentatus a patrono debet idoneus judicari ad munus per examinatores synodales; 4º demum in casu dubio an jure requiratur concursus, pronuntiare licet practice in

favorem Episcopi; nam « secluso conciliari decreto, ait Card. de Luca, attentaque dispositione juris communis, etiam in parochialibus Episcopus habet liberum arbitrium eligendi eum quem reputet idoneum, absque ista forma vel restrictione ad approbando vel reprobando ab examinatoribus;... hinc proinde dictum decretum conciliare remanet a jure exorbitans, et correctorium, adimens Episcopis facultatem alias competenter; quo posito intrat propositio quam in materia interpretationis statutorum et legum receptam et quotidianam habemus, ut in dubio capi debeat ille intellectus per quem minus corrigatur jus commune, minusque præjudicetur tertio. » (*De Parochis, discursu 1, n° 25.*)

258. — III. Decretum de concursu promulgaverunt plura concilia provincialia in nostris partibus celebrata paulo post concilium Tridentinum, saeculo decimo sexto, præsertim Remense, Burdigalense, Tolosanum... Nihilominus tamen hæc disciplina, vel ab initio fuit in praxi neglecta, vel saltem non diu in plerisque provinciis Galliarum viguit. Canonistæ qui de usibus Galliæ scripserunt, et jurisperiti qui causas judiciales de re beneficiaria memorant, quasdam tantummodo citant regiones in quibus servabatur concursus, nempe Britanniam minorem, Lotharingiam, regionem Atrebensem, et alias nonnullas subdivisione regum recentius per bella et foedera constitutas: alibi, passim parochialia beneficia conferebantur more olim solito, qui a tempore Concordati ad præsentem ætatem in nostris ecclesiis perseveravit.

259. — IV. Cur non prævaluerit disciplina concursus ignoramus; conjicere tamen licet causas fuisse : 1º prætermissionem synodorum annualium in quibus designari oportet examinatores concursus; 2º oppositionem patronorum ecclesiasticorum, qui inde sua jura imminui et coactatam facultatem præsentandi conquesti sunt; 3º institutionem seminariorum, quibus recte constitutis Episcopi statum cleri diœcesani et singu-

lorum idoneitatem melius cognoscunt ut ad beneficia parochialia secure possint promovere digniores; 4º objectas difficultates a pluribus Episcopis. Plures a concursu deteruerunt incommoda quae inde nasci visa fuerunt, praesertim periculum foendi ambitionem in clero, et bono parochiarum præjudicandi per concessum jus appellationis ab ordinario ad judicem superiorum. Nullum est institutum, quantumvis sanctum ac salubre, quod humana fragilitate quibusdam incommodis obnoxium non sit: ab initio, et per diuturnum tempus, appellations eo modo admittebantur, quo non leve præjudicium inferebatur parochiis et ipsi dignitatibus Episcoporum. Benedictus XIV testatur « Episcoporum querelas in hoc rerum genere ipsum olim saepe « congregationi Concilii representare, pro secretarii munere « quod gerebat, omnino necessarium duxisse. » (*De Synodo*, lib. XIII, cap. ix, n° 20.) Periculum ambitionis vix sejungi potest a disciplina concursus. Timendum quippe ne clerici qui deberent fugere dignitates, et officia gravissima quibus annexa est cura animarum non acceptare nisi ex obedientia, ad eadem officia affectu humano contendant, dum nutu proprio ad concursum accedunt, et possunt etiam a judicio sui superioris provocare, se aliis quos elegerit, digniores prætendendo. Hoc vero incommodum, quod alias compensari potest fructibus quos concilium obventuros speravit ex concursu, gravius apparet quando, pro temporum conditione et moribus societatis, magis timendum est ne clerici agitantur humana ambitione, et ne debilitetur auctoritas primorum pastorum.

Cæterum, quævis causa assignetur cur in Galliis non viguerit decretum Tridentinum, praxis est constans et uniformis. Praesules nostri a tempore Concordati, vestigia suorum predecessorum secuti, nominant ad omnes parochias absque ullo prævio concursu; Sancta Sedes, cui relationem status suarum dioceseon persæpe exhibuerunt, illos non admonuit ut ad jus commune suam præxim reducerent. Haec igitur praxis tuto servari potest, et est servanda, usquedum S. Pontifex aliter statuerit; nam in

re tanti momenti quæ omnium Ecclesiarum Galliæ interest, non existimamus quidquam immutari posse, non consulta Apostolica Sede¹. Votis quidem prosequimur observantiam disciplinae Tridentinae in omnibus quæ statui præsenti rerum convenienti; sed Episcoporum est, ac præsertim Sanctæ Sedis, non canonistarum, decernere utrum mutatis temporum, morum ac rerum circumstantiis, rationes quæ Patres Tridentinos moverunt in præscribendo concursum, æque urgeant nostra ætate; an commoda praxis hodiernæ compensent prætermissionem concursus, ac sufficienter provisum sit recto regimini parochiarum; an demum expedit inducere in Ecclesiæ Galliarum legem concursus, quæ nunquam ab initio ad presentem ætatem viguit in plerisque nostris provinciis.

ARTICULUS III. — DE JURIBUS PAROCHORUM.

Duo præsertim expendi debent: 1º quæ sint jura parochorum quoad regimen tum spirituale, tum temporale parœcie; 2º quinam fideles subsint jurisdictioni parochi. Altera quæstio subscetur de juribus honorificis parochorum.

240*. — Iº Quæ sint jura parochorum?

I. Ad determinandum quæ sint jura propria parochorum quedam principia præmittere oportet.

1º Ecclesia voluit parochos ab Episcopo constitui, ut ecclesiæ

¹ Vidimus supra (n° 232) S. Congregationem Concilii censuisse superseedendum executioni decreti Synodi provincie Remensis de augendo numero parochorum inamovibilium; quod etiam de nonnullis aliis decretis similiter statuit, ne, etiam pretextu ad jus commune proprius accedendi, induceretur in nonnullis provinciis novitas disciplinæ, usquedum Sancta Sedes quid magis expediret, judicaverit. Eadem ratione reverentiae erga S. Sedem et periculi ne in re tanti momenti, qua certe non parum animi commoverentur in clero, esset diversitas disciplinæ inter ejusdem regionis dioceses, existimamus nihil innovandum esse in praxi Galliarum circa modum nominandi parochos, usquedum Ecclesia Romana, omnibus temporum et morum adjunctis pensatis, judicaverit quid sit magis opportunum et modum agendi uniformem præficerit.